

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Den Helder
T.a.v.
Postbus 36
1780 AA Den Helder

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

OLO
6834249

Onze referentie
1373313

Datum 22 juni 2023
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Naam Hellingbanen nabij Gebouw 66 als onderdeel van de
terreinaanleg/terreinrichting van Rijkswerf Willemsoord
Gemeente/provincie Den Helder; Noord-Holland;
Monumentnummer 531547

Geacht college,

Op 2 maart 2023 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 2.26, derde lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in samenhang met artikel 6.4, eerste lid onder a, van het Besluit omgevingsrecht (Bor). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning *niet* te verlenen.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

Al sinds tenminste begin 2021 wordt gedacht over aanpassing van de hellingbanen gelegen achter Gebouw 66 en de Medemblickerloods. Het voorstel is de hellingenbanen gelijk te trekken met de kades zoals die overal rond Willemsoord te vinden zijn. Alleen in de bestrating zou de positie van de voormalige hellingen nog afleesbaar zijn. Dit plan komt voort uit verschillende transitie en gebruikswensen in het gebied. Enerzijds de wens van een verbeterde verbinding over de kade. Anderzijds gaat het om ligplaatsen voor historische vaartuigen. Deze wensen komen voort uit de herbestemming van Gebouw 66 tot stadhuis (hetgeen meer verkeer over de kade genereert) en aanpassingen aan de Boerenverdrietsluis (waarbij onderhouds- en ligplaatsen voor historische schepen verdwijnen).

Motivering

Vanaf de eerste betrokkenheid in de vooroverleg fase, is door de RCE aangegeven dat de hellingbanen monumentale waarden vertegenwoordigen. Naar aanleiding van de variantenstudie (28 januari 2021) is de inbreng van de RCE destijds als volgt in het verslag opgetekend: *De monumentale hellingbanen mogen niet beschadigd, gesloopt of gewijzigd worden, waardoor de monumentale kwaliteit verloren gaat. De monumentale hellingbanen dienen zo veel mogelijk zichtbaar te blijven voor het publiek.*

De monumentale kwaliteiten zitten hem in dit geval vooral in de gebruikshistorie en de ensemble/stedebouwkundigewaarde. In het verleden bevonden zich op meer plaatsen langs de kades van Willemsoord hellingbanen. Naar gelang de behoefte werden deze door de tijd heen aangebracht en verwijderd. Bij de grote restauratie van de werf begin deze eeuw, is alleen nabij Gebouw 66 dit type hellingen teruggebracht. De hellingen maken de gebruikshistorie van de werf afleesbaar. De hellingbaan achter Gebouw 66 vormt een functioneel geheel met de voormalige mastenloods die nu tot stadhuis is herbestemd. De hellingen onderstrepen het maritieme verleden van dit gebouw.

Voorliggend plan gaat uit van onderwater afbreken, en boven de waterlijn overlagen van de hellingen. De voormalige positie van de hellingen zou dan alleen nog afleesbaar zijn in de bestrating. Dat zou een grote inbreuk betekenen op de hiervoor benoemde monumentale waarden. Er moeten naar mijn overtuiging zwaarwegende argumenten worden opgevoerd om mee te kunnen gaan in deze transformatie.

De noodzaak tot aanpassing van de hellingbaan tot aanlegkade blijkt allerm minst zeker. Ten eerste kan geen garantie worden gegeven dat de werkzaamheden rond de Boerenverdrietsluis doorgang vinden. Daarnaast is ook het aanlegplan voor de historische schepen nog onvoldoende uitgekristalliseerd. Ik ben er op basis van de aangeleverde stukken en de gevoerde gesprekken niet van overtuigd dat er rond de werf geen alternatieve plaatsen zijn te vinden voor scheeps onderhoud.

De noodzaak tot aanpassing ten behoeve van verkeersbewegingen over de kade richting stadhuis is mij wel duidelijk. Echter, als alleen deze behoefte hoeft te worden geaccommodeerd zou dit met een veel minder ingrijpende aanpassing kunnen worden vormgegeven. Bijvoorbeeld in de vorm van een verbrede, verbeterde brug over de hellingen. Met een dergelijke oplossing zou het unieke karakter van dit deel van de Rijkswerf worden behouden.

Samenvattend zie ik voorliggend plan als een te grote aantasting van een waardevol onderdeel van het monument. Op basis van de aangeleverde stukken zie ik de noodzaak tot de voorgestelde transformatie onvoldoende aangetoond. Ik adviseer het plan te heroverwegen, zo veel mogelijk geredeneerd vanuit behoud van de bestaande hellingbanen.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de staatssecretaris van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,